

ДВА ЗНАЧАЈНА ДАТУМА ЗА ГЕОДЕЗИЈУ У СССР.

Од стране ГУГК при СНК СССР (Главна управа за геодезију и картографију при Савету народних комесара СССР), Војне топографске управе Генералштаба и Војно топографске службе Црвене Армије издате су две наредбе које претстављају значајне датуме у историји геодетских радова у СССР, а и у целом свету. Ради се, наиме, о предметима који су одувек у геодетској науци били крупни догађаји, стога што су они с једне стране резултат дуготрајних радова и испитивања а с друге стране камен темељац и ослона тачка за готово све радове на геодетском пољу. Ти су предмети: одређивање елемената референтног елипсоида и пласирање и оријентација овог елипсоида.

Прва наредба од 17 јула 1942 у Москви

ГУГК № 108/М ВТУ № 17

има садржај: „О размерама референтног елипсоида за изравнање астрономске геодетске мреже СССР“, а њезин текст гласи:

§ 1

Код претстојећег изравнања астрономске геодетске мреже СССР имају се узети следеће размере референтног елипсоида ЦНИИГАиК (Централни научни истраживачки институт за геодезију, аероснимање и картографију):

Велика полуса $a = 6\,378\,245$ метара;

$$\text{спљоштеност } \frac{a - b}{a} = \frac{1}{298,3}$$

§ 2

Систем координата израчунат по димензијама земног елипсоида наведеним у § 1 и на основу јединствене оријентације усвојен је при изравнавању астрономске геодетске мреже СССР и зваће се: »Систем координата 1942 године«.

§ 3

До даљег наређења изравнавање триангулације I реда за практичне циљеве вршиће се такође у постојећим координатним системима — Пулковском и Свободњенском — на елипсоиду Бесел-а.

Друга наредба од 28 јуна 1943 г. у Москви

ГУГК № 429 ВТС № 11

има садржај: „О утврђивању полазних геодетских података за изравнавање астрономске геодетске мреже СССР“ а њезин текст гласи:

За изравнавање астрономске геодетске мреже СССР усвајају се следеће вредности полазних геодетских података за центар Округле дворане Опсерваторије у Пулкову:

ширина $B_0 = 59^\circ 46' 18'', 55$;

дужина $L_0 = 30 19 42, 09$;

азимут $A_0 = 121 40 38, 79$ — на тачку Бугри;

висина геоида над површином референтног елипсоида $h_0 = 0$.

* * *

Почев од 1800 године па током 19 и 20 века био је у употреби приличан број разних елипсоида (сфероида). Највише су били у примени: Бесел-ов (1841), Кларк-ов (други из 1880) и Хајфорд-ов (1910). Сада, ево, појавио се и најновији елипсоид ЦНИИГАиК-а из године 1942.

„ИЗБОР ИЗ СТРАНЕ СТРУЧНЕ ЛИТЕРАТУРЕ И ПРИКАЗ ГЕОДЕТСКИХ РАДОВА У ИНОСТРАНСТВУ“

II свеска:

„Важније одредбе чехословачког катастарског правилника“
изашла је из штампе на 60 страна латиницом.

ЦЕНА ОВОЈ СВЕСЦИ ЈЕ 15 ДИНАРА

СИНДИКАТ

Првомајско такмичење

Савез финансијских службеника Југославије позвао је све своје организације на шестомесечно такмичење које је почело 1 марта т.г. Постављен је план такмичења у свим секторима деловања и рада радника и намештеника. План обухвата и стручне радове техничких кадрова. За агронома и геодете постављени су у плану задаци:

- а) извршење радова на аграрној реформи и колонизацији;
- б) нови премер и премер градова;
- в) техничко одржавање премера и
- г) класирање земљишта.

Организација такмичења, регистровање резултата и њихово сређивање, као и оцена успеха спроводи се кроз радну мрежу синдикалних јединица. Предвиђени су обрасци за претстављање количина рада. По надлештвима, односно подружницама, одржане су конференције на којима су дискутована питања о самом такмичењу, постављени задаци и решавано о начину провођења и контролисања такмичења, о упоређивању и оцени успеха, а изабране су и комисије за такмичење.

Код техничара се као битно у такмичењу поставио задатак: повисити количину рада али нипошто на штету квалитета, него побољшати и квалитет радова. Другим речима: техничари треба да се труде да усаврше технику рада и сваки успех на томе пољу биће нарочито истакнут и цењен.

Као једно од важнијих техничких питања појавило се то: шта ће бити основа и мерило за упоређивање радова и оцелу успеха. Ово је питање за радове које обављају агрономи и геодети прилично компликовано због разноврсности послова и због великог броја фактора који утичу на успех. Узето је да се учинак радова изражава у поенима, а затим да се за све врсте радова нађе заједнички редуktivни елемент, тако да се учинци на свим радовима могу међусобно упоређивати. Тај редуktivни елемент био би: просечно потребно радно време за одређени број поена.

МЕРИЛО ЗА УЧИНАК КОД РАЗНИХ ВРСТА РАДОВА

1. Основни радови

а) Нивелман: Рекогносцирање једног репера	1 радна јединица
Постављање једног репера	2 " "
10 нивелманских станица	1 " "
1 километар нивелманског влака	1 " "
1 поен = 8 радних јединица	
б) Триангулација (са мерењем вертикалних углова)	
Рекогносцирање једне тачке IV реда	1 " "
" " " III "	2 " "
" " " II "	3 " "
Укопавање једне тачке IV, III и II реда	1 " "
Опажање 1 тачке IV реда	1 " "
Опажање 1 тачке III "	2 " "
Опажање 1 тачке II "	5 " "
1 поен = 2 радне јединице	

Према приликама (теранским, временским итд.) поен се може повећати односно смањити. Остали фактори који утичу на обрачунавање јесу: број тачака, број визура, покривена површина, пошумљеност, насељеност, конфигурација тла и надморска висина, комуникативност и финансијски трошкови.

Норме за рачунање тригонометријских тачака (без рачунања висина):

За 1 радни дан 1,00 тачака IV и III реда
 0,30 " III реда ако се рачунају обзиром на кривину земље
 0,25 " II реда.

Под рачунањем једне тригонометријске тачке подразумевају се следеће радња и рачунања:

- 1) План рачунања;
  - 2) Увођење праваца и рачунање средина из свих гируса (триг. образац бр. 2);
  - 3) Увођење праваца из триг. обр. бр. 2 у триг. обр. бр. 5 ради рачунања коначно оријентисаних праваца;
  - 4) Рачунање страна и углова (13 и 14 образац) у случају индиректног одређивања елемената за свођење на центар;
  - 5) Свођење на центар ексцентрично опажаних праваца (триг. обр. бр. 4) са контролним рачунањем поправака;
  - 6) Рачунање поправака код редуције праваца на центар ексцентричног сигнала (триг. обр. 4а) са контролним рачунањем поправака;
  - 7) Рачунање нагиба и страна између тригонометријских тачака (триг. обр. бр. 8) за добијање коначно оријентисаних праваца у триг. обр. бр. 5;
  - 8) Изравањање координата по триг. обрасцу бр. 10, 11, 9 и 33;
  - 9) Увођење у списак координата (триг. обр. бр. 25);
  - 10) Регистар;
  - 11) Нанашање триг. тачака на карту тригонометријске мреже у размери 1:25.000 (за мрежу IV реда) и у размери 1:100.000 (за мрежу III реда) и
  - 12) Преписи тригонометријских образаца бр. 5, 25 и 27.
- Ове норме важе само за радове који потпуно задовољавају.

Укупна површина општине		Број агр. интерес. мештана	
Број парцела старог стања		Број колониста	
Број кућа/домића		Укупно:	
Земљишни фонд		Из колико се међусобно одвојених комплекса земљишта састоји земљишни Фонд (одвојени су ако су одељени појасевима културног земљишта, железничким земљиштем п већим каналима, а не путевима, јарцима и мањим каналима)	
Број парцела		За теренске радове утрошено време п радна снага	
Преглед земљ. фонда по културама и површинама		свега радних дана	
1. Дворишта и зграде		свега радних часова	
2. Оранице		свега радн. снага — часова	
3. Вртови и воћњаци			
4. Виногради			
5. Ливаде			
6. Папњаци			
7. Шуме			
8. Третици, мочв., рибањаци и језера			
Укупно:			

Извршени радови:

У БИРО-У: На ревизију молби п решења, израду деобне основе и припремање података за обележавање утрошено је свега ..... радних дана, односно свега ..... радних часова

НА ТЕРЕНУ	Преглед о пољопр. произв. задругама на бази заједничке (колективне) обраде земљишта			
	Задруга	Број учлањених домаћинстава	Површина заједничке земље	У колико је комада земљиште задруге
1. Надељено интересената (домаћинстава), индивидуално и задружно	1.			
2. Укупна додељена површина	2.			
3. У колико комада је извршено целокупно надељење	3.			
4. Коректуре и регулација интравилана: парцела	4.			
5. Постављено међних белега	5.			
6. Укупна измерена дужина (фронтони, апсисне осе, ординате) заокружено на целе јединице	6.			
	7.			
	Укупно:			

2. Детаљни премер:

Код детаљног премеара само су наведене врсте радова и елементи и фактори који се узимају у рачун а поени нису утврђени, јер је искуство показало да неко круто одређивање норми код детаљног премеара не одговара стварности. И стварно: тешко је доћи до правилних норми код детаљног премеара због мноштва разних операција и фактора који утичу на квантитет рада. Тако ће се овде дакле упоређивање вршити: на основу конкретно извршеног рада, узимајући све у обзир. Што значи да ће комисија за оцењивање овде бити у деликатном положају и имаће да реши тежак задатак.

За квалитет радова узимаће се у обзир: омеђивање и обележавање поседа, индикације, прегледност скица и осталог елабората, постигнута тачност у смислу одредаба Правилника.

На квантитет утиче: конфигурација тла зарашћеност терена, степен узиданости грдског дела и приступачност међа, удаљеност од места становања (за теренске радове). Код канцеларијских радова за квантитет радова код израде висинске претставе терена такође игра улогу конфигурација терена, односно облик и густина изохипса.

Ипак главни податак чини: број снимљених парцела и њихова површина у хектарима, како за теренске тако и за канцеларијске радове, а важни су подаци и следећи: број станица, број детаљних тачака, дужина апоцисних линија и број ордината.

Код детаљног нивелмана узима се у обрачун: покривена површина, број нивелманских станица и број детаљних тачака.

3. Детаљно класирање земљишта.

За квалитет радова биће од важности следећи подаци: утврђивање фактичних култура, број парцела са делимичном променом култура, број утврђених бонитетних граница, број утврђених промена култура, број утврђених парцела са неправилним уписом власника, утврђивање непознатих власника.

На квантитет рада утичу: конфигурација тла, густина парцела, измешаност култура, прегледност скица (размера, степен карикирања), величина општине и облик општине.

Код ових радова број постигнутих поена једнак је збиру парцела и површине у хектарима.

4. Излагање азбучног регистра, израда операта и одржавање премеара.

Код излагања се урачунава: број парцела и број азбучних регистара. Код допунских премеаравања: број случајева, површина у хектарима и број парцела.

Код израде операта: број парцела и број поседовних листова. За операт вароши обрачун се врши посебно, а исто тако код обнове појединих делова катастарског операта.

Код радова на одржавању премера узимаће се у обзир сви главни послови које извршава персонал а који се могу сврстати у ред типских послова. Упоредивање ће се вршити на основу конкретно извршене количине рада. Овде су радови најмногврснији од свих што их врше катастарски службеници те и овде треба доста вештине, искуства и увиђавности да би се дошло до објективне оцене успеха.

О свим напред наведеним факторима који утичу на квантитет и квалитет радова службеници треба да воде евиденцију да би се приликом коначног обрачуна ови фактори узели у обзир.

5. Технички радови код аграрне реформе и колонизације.

Ови се радови обављају под новим условима па ће се за њих морати прикупити подаци тако да се омогући једна сигурнија анализа фактора који утичу на успех рада. Предвиђен је образац који се полуњава подацима за цео период рада у једној катастарској општини. Образац садржи два дела: податке о објекту (опис општине и земљишног фонда) и податке о извршеним радовима у биро-у и на терену (види отштампан образац). У посебном додатку уз образац треба навести следеће: какви су извршени и када геодетско технички радови у кат. општини до ослобођења; стање катастарског а евентуално и комасационог елабората у односу на стварно стање и на земљишну књигу; којим елаборатима располаже технички орган и каквим плановима (врста и размера); опис мерачког прибора и међних белега; какву је имао помоћну радну снагу и колику; остале факторе и услове који по мишљењу техничког органа имају утицаја на технику рад и на успех.

Ови ће подаци омогућити да се на основу статистичке обраде добије слика о учинку на овим радовима и да се упоређивање може правилно извршити.

Семе норме пак за поједине врсте радова биће изражене у поенима за један радни дан. Разуме се да су и норме одраз стања радне технике у једном, дужем или краћем, временском периоду и да се унапређивањем технике и норме мењају и прилагођавају новим условима. Затим, саме по себи норме претстављају само једну приближност, а степен приближности зависи од структуре рада и од степена научности у обради података. Важније међутим у овом случају јесте: релативни однос међу такмичарима утврђен на основу једне макар и приближне норме.

Свакако је оправдана нада да ће техничари на геодетском пољу у овој такмичарској сезони, поред стварних резултата у погледу квантитета и квалитета радова, постићи још и побољшање технике рада у својој струци, што такође мора бити важан задатак такмичења.

Сђ

Оснивање Секције за геодетску струку при Централној управи Савеза финансијских службеника

У периоду обнове наше земље стављено је пред све наше организације а нарочито пред синдикалну да учине све како би рад у овом периоду текао без застоја и без губитака драгоценог времена. Сваки изгубљени дан значи продужење тешких последица рата, значи продужење патњи наших народа услед ратних разарања.

Ти задаци постављени су пред наш Савез коме је била дужност да предузме све да ови задаци буду тачно и у што краћем времену извршени. Пошто наш Савез има у свом саставу више струка показало се као потребно да се рад на усавршавању организује по стручним секторима и да се чланови упознају са модерним тековинама науке како би примењујући исте што брже и правилније завршили рад на обнови. У ту сврху образована је у Савезу Општакомисија за стручно усавршавање и комисије за поједине струке које раде у обиму својих струка и одржавају везу са Општом комисијом. Без одуговлачења пришло се раду на конкретним задацима. Код геодетске струке, пошто је она техничка струка, показало се да ће рад бити обиман и многостран и решено је да се оснује Секција за геодетску струку при Централној управи Савеза.

Као први задатак постављено је у Секцији: да она покрене рад на организацији стручних секција и група у свима местима где има надлештва и установа са довољним бројем геомера и инжењера-геодета и да води бригу да се та организација што пре спроведе односно да прикупи податке и створи преглед о томе шта је евентуално урађено у томе правцу.

Секција развија овај рад у оквиру Савеза финансијских службеника.

Затим су постављени редовни задаци Секције и то:

А) да води организацију на стручном усавршавању;

Б) да координира рад на стручном усавршавању по федералним јединицама, како би се сви напори појединих стручњака искористили у пуној мери и њихово искуство послужило осталима као подлога. Позвате су све секције, групе или подружнице да образују своје управе и да се ставе у везу са секцијом при Централној управи.

Састав управа појединих секција подешаваће се према врстама послова и према развијању рада на усавршавању.

За сам рад на стручном усавршавању постављене су следеће смернице:

Рад би се развијао углавном у два правца:

1) проучавање и претресање питања из комплекса: однос и положај геодетске струке према техничким радовима планске изградње привреде у фази извођења оквирног претплана, а нарочито у фази изградње планске привреде; студирање планског програма радова и давање сугестија у томе смислу.

2) подизање нивоа знања из уже стручне области на бази теорије и праксе обзиром на развитак науке и метода мерења и снимања. У ову сврху билоби потребно следеће:

а) краћи систематски курсеви из појединих грана геодезије;

б) предавања и реферати по појединим специјалним питањима и предметима стручне и организационе природе из области геодезије и других техничких грана у којима примена геодезије долази до изражаја;

в) праћење стања струке у другим напредним земљама и упознавање чланова са истим као и са методама и резултатима радова. У ту сврху, услед поманкања литературе код нас, треба преводити радове из стране стручне литературе и штампати их, те на тај начин омогућити најширем броју стручњака да се с њима упозна;

г) потстицање чланова на самоделатност и лично ангажовање сваког појединца на проучавању и обради појединих питања и држању предавања о њима, односно на изради чланака за штампање;
д) провођење разних анкета, вршење консултација по стручним питањима, приређивање изложби и т. сл.;

ђ) оснивање стручних књижица и читаоница, набавка домаћих и страних књига и часописа;

е) штампање књига и уџбеника, брошура, реферата, извештаја, предавања и т. сл.; а нарочито дописних курсева;

ж) издавање стручног часописа који би издавао Савез а у којем би сарађивали сви наши геодетски стручњаци и својим искуством, знањем, запажањима и достигнућима доприносили позитивном решавању задатака струке. Питања која се постављају у ширем плану и у вези са осталим техничким гранама обрађиваће се у општем гласилу инжењера и техничара;

з) одржавање везе и остваривање сарадње у струци на међународном пољу, а у првом реду са СССР и словенским земљама.

Поред рада на стручном усавршавању самих службеника стручна секција ће развијати делатност и у томе правцу: да се обезбеди стварање довољног броја стручних кадрова у техничким школама свих рангова и на тецајевима; она ће вршити утицај да се наставне методе и научне основе у школама прилагоде савременим потребама и захтевима, а саме школе да буду оспособљене да удоволе својим задацима обзиром како на наставничко особље, тако и на материјална средства.

Секција ће се такође старати за усавршавање административног особља путем упознавања са савременим начинима и техничким помоћним средствима за модернизовање и поједностављење административног пословања и настојаће да се такав начин рада заведе у државној администрацији.

Водећи рачуна о горе изнешеним задацима Секција за геодетску струку на својој седници од 24-XII. 1945 донела је одлуку:

1) да штампа преводе из појединих грана геодезије са руског, чешког, француског, енглеског, немачког а по потреби и других језика;

2) да издаје стручни часопис;

3) да се почне са систематским курсевима и да материјал ових буде отштампан у облику дописних курсева. У обзир су дошли предмети: математика у обиму потребном за разумевање теорије вероватноће, теорије грешака и рачуна изравнања; триангулација; паралактична полигонометрија; полигона и линијска мрежа; нивелман; тахиметријско снимање (вертикалном и хоризонталном летвом); ортогонално снимање; урбанизам; премер градова; грађевинарство; картирање планова; изохипсе; примена геодезије код извршења техничких радова (код трасирања, мелиорација итд.); рачун вероватноће, теорија грешака и рачун изравнања; фотограметрија; аграрне операције; комасација; репродукција планова; и топографија и картографија.

5) Да се држе и штампају стручна предавања.

Да би се дознало какво интересовање влада за поједине предмете рашено је да се спроведе анкета и на основу исте да се одреди првенствени ред курсева.

Свакако да горе наведени задаци и програм рада не обухватају све проблеме који се постављају пред геодетску струку, али могу да послуже као база за почетак рада и за стварање дефинитивног плана рада који ће обухватити и решити све проблеме наше струке. За његово остварење међутим потребно је учешће свих стручњака, а странице нашег листа, наша стручна предавања са дискусијама, курсеви итд. даће могућност свакоме из наших редова да изнесе своје мишљење, и да допринесе свој део општим напорима.

РУ

Рад Секције за геодетску струку на стручном усавршавању кадрова

Секција за геодетску струку Савеза финансијских службеника при Централној управи отпочела је са радом на усавршавању стручних кадрова, путем предавања и курсева. Такво једно стручно предавање са дискусијом одржао је 23. I. 1946 друг инж. Живковић Илија које је носило наслов »Детаљне скице«. Друго предавање, такође са дискусијом, под насловом »Премер градова« одржао је 26. II. 1946 друг Кефер Јован. У пројекту је да се сваког месеца одржи по једно стручно предавање.

Са стручним курсевима такође се отпочело, али је пре почетка рада на курсевима направљена једна анкета из које је требало дознати: које грана струке највише интересује све стручњаке, и којим редом ови курсеви треба да теку. Тако је на основу те анкете, за коју је било великог интересовања, установљено да курсеве треба држати следећим редом:

1. Примена геодезије код извршења техничких радова (трасирања и сл.); 2. Аграрне операције; 3. Нивелман; 4. Комасација; 5. Изохипсе; 6. Триангулација; 7. Математика; 8. Паралактична полигонометрија; 9. Фотограметрија; 10. Грађевинарство; 11. Полигона и линијска мрежа; 12. Теорија грешака опечања, рачун изравнања; 13. Премер градова; 14. Урбанизам; 15. Тахиметрија; 16. Ортогонално снимање; 17. Картирање планова; 18. Репродукција планова и 19. Картографија. Предавања и курсеви ће држати или службеници из Савеза финансијских службеника или други познати стручњаци.

Први курс из примене геодезије код извршења техничких радова, који је отпочео јануара 1946 год., држи друг Николић Александар, геоматар Министарства саобраћаја.

Да би са овим предавањима и курсом били упознати сви стручни службеници тј. и они који нису у могућности да лично присуствују, због тога што им је место службовања ван Београда, то је одлучено: да се и предавања и курсеви штампају.

Сем предавања и курсева, секција за геодетску струку ће издавати часопис под називом »Геодетски гласник« у коме ће се обрађивати предмети у вези са геодетском струком. Сви геодетски стручњаци из целе земље позвати су на сарадњу. Овај часопис ће излазити за прво време сваких два месеца на 2 и више штампарских табака.

Развој геодетске струке у иностранству биће приказан посебним публикацијама, које се зову »Избор из стране стручне литературе и приказ геодетских радова у иностранству«. Прва свеска овог »Избора« већ је издата, у којој су приказане одлуке Међународне геодетске геофизичке уније које се одnose на триангулацију. »Избор« ће се штампати сваког месеца по једна свеска. У идућим свескама биће приказано следеће: битне одредбе чехословачког катастарског правилника; одлуке Међународне геодетске геофизичке уније о нивелману; тачна и високо тачна полигонометрија у СССР; оцена тачности једне методе нивелања; о геодетским радовима у С. А. Д.; о начинима изравнања тригонометријских мрежа у СССР; о допунским одредбама пруског правилника; о примени Гаус-Кригерове пројекције у Бугарској; итд.

У Секцији се почиње сем тога и са вршењем консултација, тј. са давањем обавештења и одговора на питања која се писменим путем постављају Секцији, а тичу се предмета који спадају у задатке Секције.

Ово напред наведено је тек почетак у раду Секције на пољу стручног усавршавања а по плану рада који је замишљен да се развије на широкој основи. То ће се моћи да постигне само у случају ако и залагање и учествовање чланова буде на широкој основи, а то значи: ако сви чланови буду сарађивали и учествовали у раду.

ИЖ

DRUŠTVO INŽENJERA I TEHNIČARA SRBIJE (DIITS)

Osnivanje Društva inženjera i tehničara Srbije

У недељу 30. decembra 1945. god. održana je na Tehničkom fakultetu u Beogradu osnivačka skupština radi osnivanja društva inženjera i tehničara za Srbiju, uz veliko učešće inženjera i tehničara svih struka. Na skupu je pozdravljena činjenica što su se inženjeri i tehničari konačno našli okupljeni kao drugovi u zajedničku novu organizaciju, u kojoj će svoje sile moći upotrebiti za razvijanje i unapređivanje tehnike i njezine primene, dok su u starim društvima trošili vreme i snagu na besplodnu i štetnu t. zv. „stalešku” borbu, ili su se morali boriti, pod teškim političkim uslovima, za poboljšanje svoga ekonomskog položaja, no i ovo bez izgleda na uspeh. Danas, međutim, inženjeri i tehničari, kao deo slobodnog radnog naroda, mogu se u svojim društvima isključivo posvetiti tehnici i njezinoj primeni. Na skupu je raščišćeno i pitanje odnosa društva prema sindikatima, što je inače mnogima bilo nejasno. U sindikalnim organizacijama okupljaju se svi radnici, nameštenici, tehničari i inženjeri na industrijskom principu, bez obzira na školske i stručne kvalifikacije i bez obzira na različitosti svojih stručnih specijalnosti, dakle po principu: jedno preduzeće (ustanova) — jedna sindikalna organizacija (osnovna jedinica). Oni u toj jedinici rešavaju svi kao celina konkretna pitanja u direktnoj vezi sa svojom proizvodnom jedinicom. Međutim, s druge strane, opet, inženjeri i tehničari imaju potrebu da se okupljaju u svoja tehnička društva bez obzira na pripadnost po sindikalnoj liniji. Ono što ih okuplja to je tehnička linija, koja prelazi okvirne pojedinih sindikalnih jedinica, to je jedinstvo tehnike, koju oni primenjuju uglavnom uvek na isti način, ma gde bili zaposleni, i sa čijim neprekidnim razvitkom oni moraju da održavaju kontinuitet. Tako, oboje zajedno: napredna tehnika i snažne, svesne sindikalne organizacije zajedno stvaraju onu moćnu pokretnu polugu za podizanje i razvijanje proizvodnih snaga. Prema tome: ove se organizacije dopunjuju i pomažu, a nikako se međusobno ne isključuju.

U vezi sa ovim raspravljano je o zadacima društva i okvirno date smernice za rad. Dodirnutu je pitanje odnosa prema ranijim društvima i udruženjima i njihove likvidacije. Pročitana su pravila i nakon diskusije primljena su sa nekim primedbama. Zatim se je prešlo na biranje plenuma društva. Predložena lista primljena je aklamacijom. Jednim minutom ćutanja odana je pošta drugovima palim u narodno - oslobodilačkom ratu i poslat je pozdravni telegram Predsedniku vlade F. N. R. J., Maršalu Jugoslavije Josipu Brozu Titu.

Ść

Osnivanje Geodetske sekcije u DIITS-u i rad u Sekciji

Pošto je osnovano Društvo inženjera i tehničara Srbije, prešlo se i na osnivanje pojedinih sekcija po strukama, kako je to pravilima Društva predviđeno. 24. februara održan je u Inženjerskom domu skup radi osnivanja Geodetske sekcije. Usvojen je predlog da se na skupštini principski, okvirno, postave glavni problemi koji interesuju struku i na kojima treba raditi a da uprava organizuje i vodi njihovo detaljno razrađivanje. Kao glavne tačke toga okvirnog programa postavljeno je sledeće: rešenje pitanja novih kadrova inženjera i geometra, koje stvarnost postavlja u vrlo akutnoj formi; pitanje organizacije geodetske službe; uključivanje geodetskih radova u izgradnju planske privrede; rad na stručnim pitanjima u užem smislu, na polju geodetske nauke; ispitivanje metoda i njihove praktične primene i određivanje uslova i granica primene raznih metoda (topografija, fotogrametrija itd.) i pitanje časopisa. Zasada je pitanje časopisa rešeno tako da ga izdaje Savez finansijskih službenika, Centralna uprava, Sekcija za geodetsku struku, pošto su za to rešenje već ostvareni izvesni uslovi, a na saradnju su pozvani svi stručnjaci za geodeziju u celoj državi.

Dodirnutu je, opet, pitanje odnosa Sekcije u društvu prema pomenutoj Sekciji u sindikatu. Objašnjeno je na potpuno analogan način kako je to već objašnjeno prilikom osnivanja Društva i tehničara Srbije (vidi napred).

Dodirnutu je i pitanje naziva Sekcije i struke uopšte, obzirom na ispravnost u pogledu čistoće jezika. Zatim se prešlo na izbor uprave Sekcije i primljena je predložena lista koja obuhvata lica iz mnogih najvažnijih nadležstava, ustanova i preduzeća. Jednim minutom ćutanja odana je pošta drugovima izginulim u narodno oslobodilačkom ratu.

Prva sednica uprave Sekcije održana je 26. februara na kojoj je konstituisan sekretarijat u sastavu: predsednik: geometar Ljubomir Veljković, načelnik u Komisiji za agr. reformu i kolonizaciju; potpredsednik: inž. Branko Salaćanin; sekretari: geom. Aleksandar Nikolić i geom. Marija Bobić; blagajnik: geod. kapetan Dušan Manžalović. Po tekućim pitanjima rešeno je:

1) da se održi predavanje o radu i zaključcima Katastarske komisije i o rešavanju pitanja organizacije geodetske službe;

2) da se održi jedno predavanje o zadacima koji stoje pred geodetskom strukom i o pretstojećim radovima, a potrebni podaci u pogledu plana radova da se za ovo predavanje prikupe od zainteresovanih ustanova, nadležstava i preduzeća;

3) da se dmah pređe na studiranje pitanja o podizanju kadrova geometara i inženjera geodezije i o programima i nastavnim metodama na srednjim i višim tehničkim školama. Ovo pitanje smatrati hitnim. Referenti su: prof. inž. Dragomir Andonović, prof. inž. Aleksandar Milošević, inž. Radoslav Ukropina, inž. Mladen Mladenović i geometar Milovan Milovanović;

4) da se kursevi koji se već drže ne proširuju, nego da se drže u okviru kako su započeti, a novi kursevi da se otvaraju prema mogućnostima i po potrebi. Kurseve organizovati tako da ih mogu koristiti svi koji se interesuju, a kurseve od šireg interesa preneti u Društvo;

5) da se ne šalju delegati u Pariz na Međunarodni kongres tehničara i inženjera, pošto program Kongresa ne obuhvata i geodeziju, a pogotovu što nije utvrđeno da prinađivači pripadaju Međunarodnoj konfederaciji rada;

6) poslati pismo Srpskoj akademiji nauka s molbom da reši sporno pitanje o nekim nazivima profesionalnog značaja u pogledu ispravnosti s jezične strane.

Za predavanja i skupove Sekcije određeno je vreme utorkom od 18 časova u prostorijama na III spratu Inženjerskog doma.

5 - III 1946 u Inženjerskom domu inž. Dragomir Bošković održao je referat: Izveštaj o radu Katastarske komisije s obzirom na dosadašnje geodetske radove u zemlji. Ovaj referat i naredni za 12-III, koji će prikazati zadatke pred kojima stoji geodetska struka, poslužiće kao podloga za diskusiju u Sekciji po pitanju organizacije geodetske službe, po kome pitanju će Sekcija zauzeti svoj stav.

12 - III 1946 načelnik Odeljenja katastra Min. finansija FNRJ geometar Dimitrije Milačić održao je referat o zadacima i organizaciji geodetske službe. Pošto je dao pregled dosadašnjeg rada na katastru zemljišta referent je ukazao na zadatke koji se postavljaju u sadašnjem momentu kao najhitniji (kolonizacija i agrarna reforma) i na one koji čekaju geodetsku struku u bliskoj budućnosti. Na kraju je naglasio nužnost koncentracije i planskog izvođenja geodetskih radova.

Posle referata razvila se diskusija po pitanju organizacije civilne geodetske službe. Rezultat diskusije su jednodušno doneti sledeći zaključci (u glavnim potezima):

1) civilnu geodetsku službu treba da obavlja jedna ustanova — Glavna geodetska uprava;

2) Glavna geodetska uprava treba da bude pripojena Predsedništvu vlade FNRJ, Geodetske uprave pojedinih narodnih republika svojim predsedništvima vlade, a služba dalje da se grana po tehničkim odeljcima okružnih i sreskih NO;

3) partikularističko rešenje, tj. pripajanje geodetske službe nekome ministarstvu, štetno bi bilo za pravilno vršenje geodetske službe, koja ima raznovrsne zadatke i služi interesima skoro svih ministarstva; i

4) da se što pre ozakoni Uredba o organizaciji geodetske službe, koja predviđa ovakovo rešenje, a nalazi se pred Predsedništvom vlade FNRJ.

Uprava sekcije, na osnovu prednjeg, poslala je dne 13-III 1946 pretstavku Predsedništvu vlade FNRJ, sa zaključcima i obrazloženjem.

Ozakonjenje pomenute Uredbe je neopodan preduslov da se pređe na samu organizaciju geodetske službe. Naime, Uredba određuje obrazovanje Odbora za državni premer, a jedan od glavnih zadataka Odbora jeste, upravo, organizacija geodetske službe.

19 - III 1946 u Sekciji je održao predavanje geodetski poručnik inž. Branko Borčić o temi: „Obrazovanje stručnih geodetskih kadrova“. Zatim je pročitao izveštaj komisije po ovom pitanju i prešlo se na diskusiju. Rešeno je da se pribavi i sledeći materijal: predlog Uredbe o Tehničkom fakultetu u Beogradu i rezolucija sa konferencije održane 15 III u Privrednom savetu po pitanju obrazovanja stručnih inženjerskih kadrova, pa da se nastavi sa diskusijom na narednom skupu Sekcije.

Sé.

PITANJA I ODGOVORI

Rubrika „Pitanja i odgovori“ u stručnim časopisima odavno je uobičajena. Ona je opravdana i korisna. Materijal u časopisu, ma kako bio pažljivo obrađen i odabran, ne daje uvek odgovore na sve ono što interesuje čitaoca. Čitaoci pronalaze uvek neke zanimljive slučajeve i detalje. I drugi, kada pročitaju ta pitanja, vide da ona, uistinu, i njih interesuju. Tako ova rubrika pretstavlja sredstvo da se u mnogim pitanjima dolazi do raščišćavanja pojmova i jasno postavljenih stvari.

Pošto naš časopis izlazi, zasada, jedanput u dva meseca to se odgovori neće davati u časopisu, jer bi se desilo da poneko čeka na odgovor i dva meseca. Zato će se odgovarati direktno.

Razume se: sva ona pitanja i odgovori koji su takve prirode da moraju zainteresovati i širi krug čitalaca biće otštampana u časopisu. U tu svrhu i otvara se ova rubrika.

Pitanja se mogu postavljati iz oblasti svega onoga što na stručnom polju spada u zadatak naše Sekcije za geodetsku struku u Sindikatu i Geodetske sekcije u Društvu inženjera i tehničara, bilo da se radi o čisto stručnim pitanjima ili o raznim informacijama i t. sl.

Pitanja treba postavljati pismeno i slati na adresu našega časopisa, ili ih ubaciti u sanduče za rubriku „Pitanja i odgovori“ u Odeljenju katastra Min. fin. FNRJ. Lica ili grupe kojima se poštom šalje odgovor dužna su da uz pitanja dostave i neponištene poštanske marke u potrebnom iznosu.

(Ur.)

ТАКМИЧЕЊЕ ЈЕ ПРАКТИЧНО ОСТВАРЕЊЕ ЕВИДЕНЦИЈЕ
И КОНТРОЛЕ НАД РАДОМ !

(Леџин)

БИБЛИОГРАФИЈА

ПРИКАЗИ

Карта Демократске Федеративне Југославије

Географски институт Југословенске армије израдио је и умножио карту Демократске Федеративне Републике Југославије у размери 1:750.000 као привремено издање са државним границама до 1941 године.

Карта је састављена из 6 листова. Сваки лист садржи број листа, назив карте, и са источне стране објашњење знакова, висинску скалу и прегледни лист на коме је дотични лист шрафиран.

Релеф је претстављен изохипсама, хипсометријом и сенчењем. Изохипсе су исцртане на 100 метара до надморске висине од 500 метара, а од 500 метара висине па навише на 250 метара. Свака хиљадита изохипса је дебље исцртана. Одговарајуће висине појединих изохипса су местимично, овде онде, бројевима означене.

Путеви су исцртани у три боје. Аутострада и државин пут I класе су црвени, пут II и III класе претстављени су оранж бојом, а остали путеви су црни.

Сви називи су исписани блок словима, а којим главним (римским) словима исписани су називи река, језера и мора, ронд словима узвишења, брда и планине.

Познато нам је, да је окупатор био потпуно опљачкао Војни географски институт и да је зграду знатно оштетио, те је особље Географског института Ј. А. отпочело рад под врло тешким приликама. И под таквим приликама особље Института исцртало је и умножило за непуну годину дана овакву карту. Па с обзиром на време, на картографски материјал, на прилике под којима је рађена, карта је врло добра.

Може се замерити овој карти размера 1:750.000. Јер ова размера посве је незгодна. Она води порекло код нас од Бечког војног географског института. По угледу на специјелну карту бив. Аустро-угарске у размери 1:75.000 и наша стара, управо прва, специјална карта Краљевине Србије била је размере 1:75.000. Међутим подесне размере су: за топографске карте: 1:10.000, 1:20.000 па може и 1:25.000; за специјалне карте: 1:50.000 и 1:100.000; за генералне карте: 1:200.000; за прегледне карте: 1:300.000 и 1:500.000; и за географске карте: 1:1.000.000 па навише.

С обзиром на краткоћу времена, за које се хтело да изради једна оваква карта, а и због тога што није ни било једнородног картографског материјала, није се могло постепеним путем од генералне карте размере 1:200.000 да припреми оригинал у размери 1:400.000 за репродукцију карте размере 1:500.000, већ је припремљен оригинал на основи карте размере 1:500.000, те је по томе оригиналу отштампана ова карта у размери 1:750.000. Из тих разлога отпада и замерка због неподесне размере.

Топографски знак за аутостраду — дупли пут — не разликује са на карти од топографског знака за државни пут. Када би се поставило овакво питање: покажите на карти која су места везана аутострадом — сумњамо да би ко могао на то питање да да тачан одговор. Јер се разлика само у дебљини црте, како је исцртано, врло тешко залажа. Зато треба за аутостраду, или боље за дупли (двојни) пут, узети виднији топографски знак, на пример: две паралелне линије, или једном дебелим линијом али друге боје, не исте боје као државни пут I класе.

Добро је што су изохипсе исцртане на 100 метара до 500 метара висине, јер ми имамо доста земљишта до 500 метара висине, те је овим довољно јасно изражен релеф. Преко 500 метара висине довољне су изохипсе на 250 метара. Што се тиче разлике у дебљини изохипса, мислимо да би добро било да је и 500-та изохипса дебље исцртана да се лакше нађе. У том случају у објашњењу знакова рекло би се: ... свака петстотинита, хиљадита, двехиљадита и трихиљадита су дебље исцртане.

Обележавање изохипса иззначањем висина добро је, али ти бројеви су на овој карти врло, врло ретки. Треба их боље распоредити тако, да иду укосо, улево или удесно од подножја до врха, односно до гребена. Јер, ако се желело да се олакша изналажење висинског односа, овим се није много постигло. То не даје ни хипсометрија, јер тонови висинске скале нису изразити за висине преко 2000 метара. Тај утисак се много осећа када се посматра I лист карте. Врхови преко 2000 а нарочито преко 3000 метара треба да су светлији.

Сенчење је добра ствар, али ту треба уложити више пажње, па да се одржи кроз целу карту један исти манир. На овој карти сенчење није много успело. Сенку налазимо и са западне стране, што није добро, јер у целини је на карти са источне, југо-источне и јужне стране што је и правилно при оваквој претпоставци осветљења. Тон сенке није свуда при гребену јачи а ка подножју блажи; негде је сенка као мрља. Али, ипак, поред свега тога општи утисак сенчења је добар.

У тачност номенклатуре као и у тачност других детаља нисмо се упуштали, јер знамо да се коректура савесно врши. Ипак можда има каквих грешака али свакако нису велике нити пак тако значајне.

Понављамо да је карта врло добра и заслужује сваку похвалу. Пожељно је да се ова карта пуусти у слободну продају, те да продре у шире слојеве народа, јер је потреба за оваквом картом велика.

За школске потребе треба што пре издати карту разм. 1:500.000. За умножавање карте могу да послуже оригинали исте карте, с тим да се умноже у истој разм. 1:500.000 у којој су и исцртани. Та карта не би била тако идеално лепа пошто се цртежи не смањују, али ће ипак бити довољно лепа и корисна.

Дотле ће свакако бити решено и питање *присаједињења нашег Трешта, Јулијске Крајине, Истре и Корушке* те ће се моћи да обележи видно и упадљиво државна граница.

Ј. З. Ђ.

ИЗВЕШТАЈ КАТАСТАРСКЕ КОМИСИЈЕ. Издање Одљења катастра Мин. Фин. Ф. Н. Р. Ј.

Ова комисија радила је на основу Одлуке бив. Повереништва финансија бр. 137 од 23. I. 1945 са задатком: »да досадашње радове на катастру прегледа, испита и констатује у каквом су стању и зашта се могу употребити, а на оним радовима који су недовршени констатовати шта треба још да се учини па да буду способни за свестрану техничку употребу«. Комисија је почела рад 1 марта 1945 а завршила 30 новембра 1945. Рађено је у 3 поткомисије: геодетској, пољопривредно-шумарској и административно-земљишнокрњижној, па и извештај садржи три одговарајућа дела.

Пошто је утврдила затечено стање радова комисија је дала оцену истих и ставила предлоге ради конкретног решавања главних питања. Битне тачке јесу: подићи нова кадрава геодетара и инжењера геодезије, примењујући лабораторно-експериментну методу у настави — школама; примењивати фотограметрију; нови премер да се централизира а одржавање катастра да обављају федералне јединице; основати »Геоинститут« који би вршио и научне и практичне радове у вези са земљиштем (метрологија, геодезија, астрономија, сеизмологија, метеорологија, земљин магнетизам и електрицитет, океанографија, вулканологија, хидрологија, педологија, урбанизам, саобраћајна пројектовања, репродукција планова и карата, катастар, земљишна књига, публикација стручне литературе и штампа) (пада у очи да »Геоинститут« не обухвата ни геологију ни гравиметрију, — оп. Ур.); отсек за бонитирање да пређе у Министарство пољопривреде; издвајање земљишне књиге из састава суда и спајање њезино са катастром, као и њезина деби-рократизација.

Књижица обухвата 25 страна. Може се добити у Одељењу катастра Министарства финансија ФНРЈ, Таковска ул. 2/IV, по цени од 5 динара.

Сл.

ИЗБОР ИЗ СТРАНЕ СТРУЧНЕ ЛИТЕРАТУРЕ И ПРИКАЗ ГЕОДЕТСКИХ РАДОВА У ИНОСТРАСТВУ

Сем стручног часописа, што га спрема, Секција за геодетску струку Савеза финансијских службеника, Централна управа, издала је прву свеску »ИЗБОРА ИЗ СТРАНЕ СТРУЧНЕ ЛИТЕРАТУРЕ И ПРИКАЗА ГЕОДЕТСКИХ РАДОВА У ИНОСТРАСТВУ« као своју прву стручну публикацију. Она садржи одлуке Међународне геодетске геофизичке уније које се односе на триангулацију, и то на следећа питања: лук меридитна од Северног Леденог Океана до Средоземља; основни међународни елипсоид; међународни Правилник о геодетским радовима (основица, мрежа првог реда, распоред основица, почетне тачке, астрономска мерења, рефракција, зенитна отстојања, надморске висине); лук средње паралеле (45°); Лаплас-ове тачке; скупо изравнање европске мреже; извештај југословенског Војног географског института. Обухваћено је раздобље од 1924—1926 год. Међународна геодетска геофизичка унија је највећи форум за геодезију, те одлуке њезине, премда само морално обавезују, ипак претстављају једну директиву по којој се државе чланице, у својим геодетским и геофизичким радовима, управљају у границама могућности. Стога је од интереса за све стручњаке на геодетском пољу да се са овима упознају.

»Избор« се може добити по цени од 10 динара у Одељењу катастра Министарства финансија ФНРЈ, Таковска улица бр. 2/IV, или се доставља поштом по уплати износа од дин. 10 на чек, рачун бр. 63451 »Савез финансијских службеника, Централна управа, Секција за геодетску струку, Београд Герпатова 70/II.«

Сл.

„ТЕХНИЧАР“ Грађевински приручник, изданje Министарства грађевина ФНРЈ 1945.
ODELJAK: GEODEZIJA.

Pisac ovog odeljka u početku je napomenuo da je „u ovom priručniku izneto samo ono što je neophodno pri izvođenju građevinskih radova kod puteva i običnih građevina služeći se pri tom samo prostijim instrumentima“. Verovatno da je zbog toga i ceo odeljak prilično nepotpun. Međutim na istom štampanom prostoru moglo se izneti mnogo korisnije materije iz geodezije, a pritom takođe voditi računa da se objasni sve što je u vezi sa građevinskim radovima. Pada u oči da je mnogo prostora utrošeno na objašnjenja: šta je značka, šta je visak, metar, pantljika, letva itd.

U delu koji govori o instrumentima za merenje uglova prikazana je samo trougaona prizma dok su teodolit i busola samo pobrojani. Svakako trebalo je prikazati teodolit kao instrumenat za merenje uglova i dati kratak njegov opis, način ispitivanja i rektifikaciju. Kod opisa prizme trebalo je jasnijim crtežom objasniti rad na obeležavanju pravih uglova. Opis slobodne libele mogao je da bude znatno kraći. Kod instrumenata za merenje visina (odnosno visinskih razlika) opisan je nivelmanski instrumenat, međutim ispitivanje instrumenta i njegova rektifikacija nije uopšte objašnjena. Pisac je jedino pokušao da opiše kako se postize da mehur libele vrhuni, pa kaže: „ako libela u sva tri položaja (prema položajnim zavrtnjima) ne može da se dotera do vrhuni, znači da nivelmanski instrumenat nije u redu te ga stručnjak mora rektifikovati.“ Pitamo se onda: kakav je stručnjak onaj koji treba da nivela instrumentom a traži naročitog stručnjaka koji će mu ispitati i rektifikovati instrumenat?! Iz ovoga sleduje da je trebalo uz opis dati i način ispitivanja i rektifikacije nivelmanskog instrumenta.

Gde se govori o horizontalnom snimanju stoji: „Pri snimanju vodimo dalje računa da li je namenjeno u svrhu katastra ili služi u svrhu inženjera. Za prvo postoje naročiti propisi (kat. pravilnici), dok kod drugog to obično nije, slučaj ili su propisi nadležnih ustanova blaži“. Ne vidimo razloga da se na jedan način snima „u svrhu inženjera“ a na drugi način „u svrhu katastra“. Treba snimati onako kako geodezija, kao nauka o premeravanju, zahteva, bez obzira na član 4 Zakona o katastru zemljišta koji, međutim, propisuje da su pravilnici obavezni za sve vrste premera pa i za merenja kod trasiranja puteva, željeznica, kanala i t. sl.

Na svaki način trebalo je opisati i snimanje tahimetrijskom metodom, tim pre što je objašnjeno šta su izohipse i kako se crta plan sa izohipsama.

Obeležavanje kružnog luka, prelazne krivine kao i obeležavanje useka i nasipa trebalo bi pripojiti uz odeljak puteva i željeznica, tim pre što se u odeljku puteva govori o krivinama, prelaznim krivinama kao i o obeležavanju profila nasipa i useka.

IZ.

„TEHNIKA“, časopis, organ Saveza službenika privredno-upravnih i tehničkih ustanova Jugoslavije. Izašli su iz štampe broj 1 i 2 za januar i februar 1946.

Časopis je zamišljen kao „Centralni časopis“, koji bi trebao da pruži opštu sliku i pregled tehničke delatnosti i problema u povezanosti sa „svim društvenim zbivanjima i privrednim problemima zemlje...“, kako se kaže u uvodnoj reči. Časopis bi trebao, dakle, da bude sretstvo koje će olakšati ujedinjavanje celoga našeg kolektiva inženjera i tehničara u jednu takvu celinu koja će biti sposobna da svesno odredi svoj položaj i svoje zadatke u celokupnom okviru primene tehnike i pored uže specijalnosti. Ta širina horizonta, taj stav o nužnoj povezanosti svih u izgradnji uključenih snaga: to je ono što je nedo-

stajalo našim inženjerima i tehničarima, a što im i danas, donekle, nedostaje. S toga se mora pozdraviti pojava ovakvog časopisa, moglo bi se reći, u neku ruku, „tehnikološkog časopisa“, koji je neophodan upravo danas, kada stojimo pred izgradnjom planske privrede a koji kao takav treba i da ostane: budni pratilac - indikator i ukazivač puta tokom neprekidnog razvitka proizvodnih snaga zemlje, a to će naš časopis „Техника“ i biti, i биће све више и више у колико и ми будемо ишли све даље и даље напред у изградњу.

„Техника“ се штампа у Министарству грађевина ФНРЈ, Београд Масарикова 2. Цена је 30 динара по примерку.

С6.

„FINANSIJE“ Стручни и научни часопис, орган Saveza finansijskih službenika Jugoslavije. Izašla je iz štampe knjiga I br. 1 za januar 1946.

Часопис садржи стручни део, финансијску хроника и синдикалну хроника. У последњој међу осталим, истакнут је успешан рад геодетских стручњака на аграрној реформи и колонизацији у Војводини. Часопис се може добити у редакцији: Адмирала Гебрата ул. 70/II, телефон 25-809, чек. рач. Пош. штед. 63373. Цена 20 динара. Претплата се засад не прима.

С6.

НОВИЈЕ КЊИГЕ ИЗ СОВЈЕТСКЕ ЛИТЕРАТУРЕ НА РУСКОМ ЈЕЗИКУ

Проф. Ф. Н. Красовски и В.В. Данилов — Руководство за вишу геодезију I део 1 књига, Изд. Ред. Биро ГУГСК НКВД СССР 420 стр. Цена 9 руб.
Исто — I део 2 књига, изд. 1939 г. Ред. биро ГУГК при СНК СССР, 412 стр. Цена 10 руб.

Е. Гигас — О примени инварних жица за мерење базиса. Изд. 1928 г. Наркомхоза РСФСР, 196 стр. Цена 7 р. 65 к.

Г. Кошмидер — Динамичка метеорологија. Изд. 1938 год. ГОНТИ. 376 стр. Цена 12 р. 85 к.

К. А. Цветков и М. Н. Смирнов — Задаће из сферне астрономије, изд. 1939 г. Ред. биро при СНК СССР, 132 стр. Цена 5 руб.

М. Ф. Суботин — Курс небеске механике. Књ. I. Изд. 1941 г. ОГИС, 344 стр. Цена 12 п. 75 к.

С. А. Казаков — Курс сферне астрономије. Изд. 1940 г. ГОСТЕХИЗДАТ. 284 стр. Цена 6 р. 50 к

П. Н. Тверској — Курс геофизике. Изд. 1939 г. ГОНТИ. 392 стр. Цена 9 руб.

И. Ј. Прањис-Прањевич — Руководство за рачунања код изравања. Изд. 1941 г. ГЕОДЕЗИЗДАТ. 416 стр. Цена 35 руб.

Н. А. Глагољев — Курс номографије. Изд. 1943 г. ГОСТЕХИЗДАТ. 152 стр. Цена 7 р.

З. А. Макјеев — Основни типови рељефа земне површине у претстављању на картама. Изд. 1945 г. ГЕОДЕЗИЗДАТ. 154 стр. Цена 15 руб.

В. Д. Пусков — Технологија израде карата. Изд. 1940 г. ГЕОДЕЗИЗДАТ. 304 стр. Цена 20 руб.

М. Н. Смирнов — Таблице за одређивање азимута земаљског објекта. Изд. 1942 г. ГЕОДЕЗИЗДАТ. 120 стр. Цена 8 руб.

Д. П. Татијев — Картографска хартија и рад с њом. Изд. 1942 г.

ЧЛАНЦИ:

Инж. Владета Рапајић — Геодезија у служби народа. »Техника« 1946 бр. 1, страна 18—19.

Проф. инж. Драгомир Андоновић — Експериментно-лабораторна метода у настави — школама »Техника« 1946 бр. 2 страна 43-44.

САРАДНИЦИМА ЧАСОПИСА

Уредништво умољава сараднике за следеће:

- 1) Чланке и дописе писати читко на једној страни са рубом неисписаног простора 5 см. ширине;
- 2) Свакако настојати да текст буде написан писаћом машином. У том случају у 2 примерка;
- 3) Цртеже радити црним тушем на непровидној белој цртаћој хартији (папиру);
- 4) Све симболе у формулама исписати у виду штампаних слова, уколико није могуће откуцати их писаћом машином. Нарочито јасно исписати симболе узете из грчке азбуке (абецедe); и
- 5) Све примедбе које долазе на дну стране писати на засебном прилогу, или на крају чланка, нумерисати их редом бројевима, а у тексту одговарајућим бројевима означити места где оне припадају.

Ne dozvoli da zaostaneš sa uplatama za časopis. Gledaj da vrednost primljenih brojeva časopisa ne pređe sumu tvojih dotadanih uplata. Kao svestan član društva vodi brigu o svojim obavezama. Ne čekaj da te drugi na to potsećaju.

SVIMA NAŠIM ČITAOCIMA

Da bi se olakšala ekspedicija „Geodetskog glasnika“ Uredništvo i administracija časopisa obraća se svima drugovima — čitaocima s molbom da organizuju kolektivno primanje časopisa u mestima gde ima dovoljan broj čitalaca. Oni treba da izaberu poverenike za prijem i rasturanje (raspačavanje) časopisa pojedincima. U većim mestima može biti i više poverenika, naime po raznim nadležstvima, ustanovama itd.

Svaki poverenik treba da se prijavi administraciji časopisa i da dostavi spisak drugova koji žele da im se šalje časopis, kao i kolektivnu adresu na koju treba slati određeni broj primeraka.

Poverenici takođe treba da skupljaju novac od pojedinih interesenata i da ga takođe kolektivno šalju administraciji pomoću čekovne uplatnice sa spisakom onih koji uplaćuju, na poledini izveštaja uplatnice, i oznakom uplaćene svote kod svakog pojedinca. Na spisku izričito treba navesti da se uplata šalje za „Geodetski glasnik“. Ako se uplata šalje za veći broj poručilaca može se spisak ovih dostaviti administraciji odvojeno od čekovne uplatnice.

Poverenici treba da saopštavaju administraciji časopisa i sve promene kod naručilaca. Reklamacije se takođe vrše preko poverenika.

Razume se samo po sebi da će se časopis dostavljati na ličnu adresu svima onim koji to žele, kao i svima onim za koje bi kolektivno dostavljanje časopisa bilo skopčano s poteškoćama.

Iz Sekcije za geodetsku struku Saveza finansijskih službenika, Centralna uprava

Sekcija umoljava čitaoce „Izbora iz strane stručne literature i prikaza geodetskih radova u inostranstvu“ da odrede poverenike za prijem i rasturanje (raspačavanje) „Izbora...“ i ostalih stručnih publikacija (dopisnih kurseva i t. sl.). Poverenici treba da u pogledu ovih publikacija postupe i rade na isti način kao što je to predviđeno za „Geodetski glasnik“. Najbolje bi bilo, gde god je to moguće, da jedno isto lice bude poverenik i za „Geodetski glasnik“ i za ostale stručne publikacije.

Ako se novac šalje kolektivno treba na poledini izveštaja čekovne uplatnice, osim spiska naručilaca i naznake uplaćene svote kod svakog pojedinca, uvek izričito navesti za koji je predmet izvršena uplata. Ovo stoga što isti čekovni račun, br. 63451, služi i za časopis i za „Izbor“... i za ostale publikacije, pa u administraciji treba tačno znati o nameni uplaćene svote. Najbolje je za svaku vrstu publikacija slati zasebnom uplatnicom kolektivno novac, ili barem jasno odvojiti grupe uplatnika za pojedine predmete makar i u istoj uplatnici.

Raditi samo na užem polju tehnike nužno je ali nije dovoljno. Pravi uspesi i dostignuća tehnike ostvaruju se samo sudelovanjem celokupnog radnog naroda u izgrađivanju materijalne osnove života. To se postiže kroz organizovane sindikate. Zato:

**RAZVIJAJMO I UČVRŠĆUJMO
SINDIKALNU ORGANIZACIJU!**

POMAŽIMO I ŠIRIMO SINDIKALNU ŠTAMPU!

DRUGOVI! BUDIMO SARADNICI, PRETPLAĆUJMO SE I ČITAJMO NAŠE SINDIKALNE LISTOVE I SVOJE STRUČNE ČASOPISE:

„RAD“

organ Jedinstvenih sindikata radnika i nameštenika Jugoslavije

„Finansije“

organ Saveza finansijskih službenika Jugoslavije

„Tehniku“

organ Saveza službenika privredno-upravnih i tehničkih ustanova Jugoslavije

„Geodetski glasnik“

naučni stručni časopis za geodeziju, organ Sekcije za geodetsku struku, Saveza finansijskih službenika Jugoslavije